

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

25. An si quis promisit aliquam summam pecuniæ pro beneficio obtinendo
protestans se illam daturum gratitudinis causa, & non ex debito iustitiæ
incurrat in crimen Symoniæ? Et notatur, quod si ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

RESOL. XXIV.

An in obtinendis beneficiis liceat pacisci de aliquo tempore, retribuendo eamquam motivo, seu pro recompensatione gratuita?

Et notatur ejusmodi pacta continere semper labem simoniae.

Et an si simonia, si aliquid detur pro labore suscepto eundo, & redeundo ad beneficij collatorem, &c. Ex part. 2. tr. 16. & Misc. 2. Ref. 37. aliis 39.

Sup. hoc in §. 1. Videretur respondendum negativè ex cap. finali, dualis ref. extra de pacis, ubi hæc verba habentur. In sequ. & sup. in ref. 21. §. 5. Quæro secundo, & seq. & si vacas otio, leg. inf. do. triam ref. 49.

2. Non reticem tamen contrarium docere Valent. tom. 3. disp. 6. quæst. 16. punct. 3. ubi sic asserit: Daobus modis potest fieri tale pactum, de quo loquimur; uno modo ita, ut promissio temporalis petatur aliquo modo in jure prohibito: ut quasi temporale debeatur ratione rei spiritualis tanquam ejus pretium, ut spiritualis est. Et sic certum est, id esse simoniam prohibitam, vel jure naturæ, vel jure positivo. At ejusmodi pacta damnantur in capitulis citatis pro contraria sententia. Altero modo potest pactum fieri ita, ut petatur promissio temporalis eo modo, & eodem prorsus titulo conferendi, quo licitum est, ipsum temporale actu recipere, & dare pro spirituali, videlicet tanquam stipendium, vel remunerationem quandam cujusdam operis, vel officij, quod secundum communem quidem rationem officij consideratur meretur, etiam ex justitia, recompensationem, & consideratur etiam ut officium spirituale, meretur remunerationem gratuitam, & sic de temporali, pro spirituali pacisci, in foro conscientie licitum est. Ita Valentia, qui citat Gabrielem, Cajetanum, Sorum, & alios. Et ita etiam novissimè post Valentiam, docet hanc sententiam ex eadem Societate Iesu, Adamus Tannerus in 2.2. disp. 5. q. 8. dub. 3. n. 76.

3. Igitur dicendum est probabiliter, quod eo modo, quo sine simonia, licet temporale pro spirituali dare, vel recipere etiam licet de hoc ipso pacisci, nempe tanquam dando, vel ex gratitudine, vel etiam ex justitia, non quidem pro re spirituali, ut spiritualis est, sed spectata secundum communem ratione laboris pro ut ex obligatione onerosa suscipitur.

4. Unde ex hoc capite, nempe pro suscepto labore, Suarez de Relig. tom. 1. lib. 4. disp. 53. n. 17. ex Navario adnotavit, non esse simoniam si aliquid detur pro labore suscepto eundo, & redeundo ad beneficij collatorem, vel in recompensationem alicujus damni, quod ea de causa patitur, aut alterius lucri, quod amittit. Sed cavendum est, ne sub hoc colore aliquid accipiatur, ultra æstimationem talis laboris, vel damni secundum in ref. 21. §. 6. se spectari, alias simonia non evitabitur. Ita Suarez, His. ad lin. 8. sed quoad hoc ultimum, impugnat nominatim à Rodriq. in sum. tom. 4. cap. 133. n. 19. quia, [El dicho trabajo (hæc sunt ejus verba) y la compensa del dano, y de la ganancia, que se pierde, son cosas meramente temporales, las cuales con dineros se pueden vender. Empero sera pecado de injusticia, mortal, o venial segun el exceso del dinero, que se da.] Hæc ille. Igitur secundum Rodriguez, si detur aliquid notabile ultra æstimationem laboris, non erit peccatum simoniae, sed injustitiæ, quia emittitur ille labor ultra justum premium, quod meretur. Sed hoc peccatum injustitiæ, existimo ego quod evitari etiam potest; si illud plus quod

labor ille non meretur, detur liberaliter, & gratis; ita ut in tali casu addit contractus justæ emptionis, & liberæ donationis. Notetur hæc, quia sedebant multos scrupulos.

RESOL. XXV.

An si quis promittit aliquam summam pecunie pro beneficio obtinendo, protestans se illam daturum gratitudinis causa, & non ex debito justitiæ, incurrit in crimen simoniae?

Et notatur, quod si resignas beneficium ea intentione, & spe, ut alterum tibi à Superiore conferatur, alias non resignaturus, non eris simoniacus.

Et quid, si prædictam spem verbis, aut scripto quis hoc exprimat Superiori? Ex part. 6. tract. 7. & Misc. 2. Refol. 42.

§. 1. Affirmativam sententiam tenet novissimè Fig. ciscus Sylvius in resolutionibus variis, verb. simonia 2. conclus. 2. ubi sic ait: Talis promissio est pactio quædam, & contractus non gratuitus, faciam si feceris. Et quamvis Titius dixerit, loco gratitudinis, non beneficij causa, illa ejus propositio seipsam destruit: indicabat enim se gratis daturum, & tamen inibat contractum non gratuitum, hoc ipso quo promittebat 100. florenos post obtentum beneficium dandos, si nimirum ejus consilio, seu interveniu obtineret. Nam hæc promissio non erat de re sola gratitudine danda. Si namque illo, qui collatori multum gratus erat, totum id præstante, quod Titius ab eo petebat, Titius non obtinisset illud beneficium, Titius non sensisset se obligatum dare illi 100. florenos: quia solum promiserat dare post obtentum beneficium: & tamen gratitudinem debuisse ipsi mediatori propter operam præstitam. Ita Sylvius, cui adde Bonacinum tom. 1. disp. 1. de simonia, q. 6. punct. 1. n. 7. & Fillucium tom. 3. tract. 45. cap. 10. n. 24. ubi ita asserit. Nec obstat, quod talis promissio illicita sit, quando tanquam ex justitia debita exigatur; at si postuletur solum ex benevolentia, non apparet aliquid mali: ut enim gratis promissio fieri potest, ita etiam postulari tanquam gratis ex benevolentia conferenda. Respondeo enim si postuletur post factum gratis beneficium, non esse illicitum seclusa palliatione iniquæ intentionis, etsi ordinari ad id non obliget gratitudo: at si postuletur ante præstitum obsequium, & ut conditio necessaria, sine qua beneficium non dabitur, etiam si liberaliter postuletur, est aperta simonia, est enim pactio & contractus, faciam si feceris; & licet addatur, nisi facias liberaliter, tamen est falsa propositio, & seipsam destruit: hoc enim pacto aperiretur via simoniis omnibus & ulsibus. Hæc omnia Fillucius. Vide etiam Raphaellem de la Torre in 2.2. D. Tb. q. 100. n. 6. disp. 3.

2. Sed contrariam sententiam tenet novissimè Cœlestinus in compend. Theol. mor. tract. 7. cap. 4. n. 3. ubi sic ait: Difficulus, utrum id quod est dandum ex gratitudine, in pactum deduci possit absque labe simoniae? Respondeo primò non posse, si pactum fiat de reddenda gratitudine tanquam debita ex justitia, ratione rei spiritualis, & tanquam pretium illius, ut spiritualis est. Respondeo secundò, posse gratitudinem deduci in pactum, si solum petatur, ut debita jure naturæ ratione beneficij collati: quia si finis est licitus, etiam media ad finem sunt licita; sed intendi potest spe gratitudinis aliquid beneficium pro obsequio temporali, vel è contrario: ergo pactum, quo mediante impetratur finis, non potest esse illicitum, nec simoniacum. Ita Cœlestinus. Cui adde Ghilinum in pract. resolut. cap. conscient. verb. beneficium, n. 7. ita asserentem. In obtinendis beneficiis licet pacisci de aliquo temporali re-

tribuendo, tanquam motivo, seu pro recompensatione gratuita; & in hoc non committitur simonia: quia in hoc casu datur vel ex gratitudine, vel etiam ex iustitia, non quidem pro re spirituali, ut spiritualis est; sed spectato secundum onerosa suscipitur: & etiam si de prout ex obligatione onerosa suscipitur, non tamen aliquid notabile ultra estimationem laboris, non erit peccatum simoniae, nec iniustitia dando illud plus, quod labor ille non meretur, liberaliter & gratis. Hæc Ghilinus, qui citat Valentiam, & Tannerum, quos ante citavi in par. 2. tract. 2. miscell. resol. 39. ubi licet hanc sententiam speculative probabilem existimavi, tamen in praxi puto non esse amplectendam. Notant etiam aliqui quod si resignes beneficium ea intentione & spe, ut alterum tibi à Superiore conferatur alias non resignaturus, non erit simoniacus, si non intendas obligare Superiorem obligatione alia præter antidotalementa expressè Valentia tom. 2. disp. 6. quæst. 16. par. 3. vers. sunt tamen, cum Soto 97. art. 2. & colligit ex cap. unico, de rerum permutatione, in 6. & consensit Man. Rodrig. tom. 2. sum. cap. 56. n. 8. in fine. Farinacius aliis relatis lib. 1. consil. 75. n. 3. 44. & 48. & 53. post medium, & 62. & n. 82. in fine. Et addit Valentia hoc etiam esse verum, etsi prædictam spem verbis, aut scripto exprimat Superiorem: quia quod licet optare, licet etiam verbis exprimere: & in iure nullibi reperitur prohibitum, ne talis spes exprimat. Quod etiam docet Castus Palaus tom. 3. tract. ult. punct. 4. num. 2. Sed hæc opinio aliquibus non placet, quia in illa videtur adesse pactum implicitum.

RESOL. XXVI.

An si quis pro beneficio obtinendo iniret pactum non rigorosum, sed ex gratitudine, committeret simoniam?

Et alij diversi casus circa simoniam eiusdem adducuntur in textu huius Resolutionis, sed jam omnes magis latè in suis specialibus Resolutionibus pertractati & appositæ sunt in hoc ipsemet tractatu.

Et docetur, quod si pro intercessione detur plus, quam valet labor; aut pro beneficio collato, aut presentato plus detur Patrono, quam ratio gratitudinis patitur, neque committi peccatum simoniae, ut est, neque iniustitia, modo illud plus detur liberaliter, & gratis. Ex p. 10. tr. 15. & Misc. 5. Ref. 5.

Hanc questionem ego pluries alibi pertractavi, & quia est difficilis, & quotidiana, iterum nunc de illa erit sermo. Itaque ad quæsitum negativè respondet Rocaful. in Praxi Theol. mor. to. 2. l. 3. de 7. præcept. Decal. cap. 6. n. 980. ubi sic ait: Sed quæres, an liceat volenti obtinere beneficium dicere vel patrono, vel collatori se futurum gratum, vel habiturum gratiam? Respondeo si per hæc verba non inducatur obligatio, sed solum sint verba urbanitatis, quæ ut vulgo dicuntur, non obligant, licet dici. Ita cum Navarr. tenet Villalobos, tract. cum detur 37. distinct. 17. Cui addo si solum iis verbis declaratur quod licet sperare potest collator, vel patronus nullum apparere inconveniens, cur non possit declarari, & per ea verba spem ingenerari, quod enim sperari potest licet, verbis declarari etiam licet potest, imò possit alicui videri, neque iis verbis ullam incurri simoniae labem, quamvis quis intendat per ea se obligare non obligatione civili, neque pacto rigoroso, sed tantum ex pacto latè sumpto, seu ex gratitudine, vel ex pura fidelitate, seu ex decentia, quæ resultat ex eo, quod dixerit se gratum futurum. Ita tenet expressè Gaspar Hurtadus de Iustitia, & iure dispensat. 3. de usura, difficult. 7. & certe grati animi significatio, & exhibitio ju-

Tom. V.

re naturæ debetur benefactoribus, non est autem credibile voluisse Papam prohibere hæc, quæ sic debentur, sed solum, ut his ulterius ex vi pacti rigorosi non addatur obligatio, sed illud non parum juvat. Quid quod expressio ejus quod tacite inest, & tantum modo quo inest non facit rem illicitam rem alioquin, licitam, cap. Significasti de elect. & leg. 3. ff. de lege, at hoc hic contingit, ergo, &c. Neque obstat quod in collatore non sit materia gratitudinis, quia ex officio tenetur id facere, quia sæpè multi concurrunt, & potest vel isti, vel illi confectæ, & quod huic potius conferat quam illi beneficium est respectu ejus, cui confert, unde debet iste in hoc casu gratias agere, sed si libenter, & celeriter facit quis quod debet, non tamen occasionem præbet, ut quis ei gratificetur, certè perfectè gratus hoc non omittit sicut perfectè obediens non solum præceptis, sed & signis, & nutibus voluntati domini parer. Ita Rocaful.

2. Hinc Machadus de perfectio Confessario, tom. 1. l. 3. par. 3. tract. 5. docum. 2. num. 4. sic asserit. [Queda pues dudoso, y controverso si caso que se deduxesse à pacto, y promessa obligacion antidotal de averse da remunerar el agradecimiento, seria simonia: Santo Thomas, y los Autores sienten, que si, y principalmente en los beneficios Ecclesiasticos, en los quales (como hemos dicho) tan rigurosamente prohibe el Derecho qualquiera pacto, y convencion. Si bien algunos sienten lo contrario, fundados, en que conforme al mismo Derecho ne se comete simonia quando en el pacto, que en ella se pone no se contiene, ni declara mas de aquello, que de jure inest. Y en el pacto de que el que recibe el beneficio, sea agradecido, no parece que se pone cosa alguna mas, que lo que en si naturalmente contiene, que es la obligacion de agradecimiento.] Et hanc sententiam docet ex Societate Iesu Pater Escobar, & Mendoza in Theolog. Moral. tract. 5. de exam. 2. capite 6. num. 25. ita asserentes. Est ne simonia. Elige me in Provinciale, & eligam te in

Sup. hoc sup.

in ref. 12.

&c.

Sup. hoc inf.

ad lin. 13. seq.

& in Ref.

ejus not.

Priorem? Non esse affirmant Sanchez quia est permutatio rerum spiritualium inter se. Dare Petro pretium, ut intercedat apud Joannem ut ipse Joannes apud Antonium intercedat beneficij collatorem ut illud conferat: est ne simonia? Vasquez existimat probabile simoniam non esse. Est ne simonia aliquid dare pro labore suscepto eundo, & redeundo ad beneficij collationem, vel in compensationem alicujus damni, quod inde patitur, aut alicujus lucri, quod amittit? Non esse, Suarez asserit. Num liceat de hujusmodi pretio pacisci? Existimo cum Valentia eodem modo, quo licet temporale accipere pro spirituali sine simonia, licere etiam, de hoc ipso pacisci. Hæc Pater Escobar, & nota quod ad secundum dubium ab ipso appositum cum Vasquez idem docet Rocaful. ubi supra numero 983. Quæres ait: An si pecuniam det quis non patrono, sed intercessori apud patronum pro labore intercessionis committat simoniam? Respondeo, & dico Primum, si daret pro labore in eundo, & redeundo ad patronum, aut pro damno emergente, aut lucro cessante, non committit simoniam. Ita Villalobos citatus tractatu 17. Dico secundò, si daret pro intercessione immediata, committere simoniam; si pro intercessione mediata, nempe pro intercessione apud intercessorem immediatum, non committere quia hæc intercessio mediata, & remota est merè temporalis, neque ullo jure humano prohibitum est pro illa dare aliquid, sicut assentior probabile dare pro immediata. Nota verò, quòd si pro intercessione detur plus quam valet labor, aut pro beneficio collato aut presentato plus detur patrono, quam ratio gratitudinis

Sup. hoc sup.

in Ref. 24.

§. ult. &c.

Sup. hoc no-

tato sup. ante

lin. 13. vers.

Dare Petro,

& sup. An

Ref. 22.

Sup. hoc sup.

in Ref. 22. §.

1. prop. fin.

à vers. An sic

&c. & pro

parte, in

princ. dictæ

Ref. &c.

Sup. hoc no-

tato sup. in

Ref. 24. §.

ult. & in alijs

patia ejus ante.

E e